

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Quæstionis, seu difficultatis explicatio, atque Vorstij error.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

ab eo, & ab essentia differt eiusmodi infinitas per essentiam physicam, seu in genere entis à se physicè, atque optimè à nobis, & à Theologis reliquis per hoc à priori probatur, quod autem dicebatur tandem de infinitate creata, vel intensiva, & extensiva possibili, quæ totam in genere qualitatibus, vel quantitatibus est, esse infinitatem intra ea genera, & essentias probat; non autem per earum essentias, atque in genere, & essentia eorum, quæ sine eiusmodi infinitate, & physicè, & metaphysicè saluari, concipique valent: quod secus est in essentia siue physica, siue metaphysica Dei, utriusque modo accepta, reliquique prædicatis, & Attributis diuinis, vt ex dictis patet. Infinitas vero per essentiam metaphysicam Attributum verum Dei est: & quod etiam ex prædicato metaphysico entis à se probetur à priori. Dicit enim in genere entis termini omnimodam negationem, & illimitationem prædicato entis à se formaliter non expressam.

QVÆSTIO II.

De Immutabilitate Dei.

DE I infinitatem per physicam essentiam immutabilitas statim consequitur generatim (licet speciatim immutabilitatis partes, vt sic loquar, ex specialibus Attributis videantur suboriri: vt immutabilitas localis ex immanetate, in duracione, seu desitione, aut inceptione essendi, ex æternitate, & sic de aliis) quia ex eo, quod possibilia omnia, quæ imperfectiorem non afferunt essentia Dei physica ita completatur, vt nihil ea minus esse concipi queat, fit, vt nihil ei denuo possit accedere, quod vbi primum ex æternitate est, ipsi non adfit: quod ipsum est immutabilitas, seu impotentia vt mutetur, aut necessitas essendi per æternitatem eo etiam omni modo, quo existit primo.

CERTAMEN I.

Quæstionis, seu difficultatis explicatio: atque Vortij error.

IN Tribus modis res omnes creatas mutari experimur: quare, & rationales creaturas, quatenus cum cæteris irrationalibus conueniunt. Primo quoad esse (quæ quidem propria mutatio non est) vt cum esse incipit, quod antea non fuit, vel quod antea fuit, desinit esse. Secundo localiter: cum aliquid de loco in locum mutatur. Tertiò accidentaliter: vt cum in quantitate, aut substantiali magnitudine, vel qualitate mutatur. Atque in hoc tertio mutationis modo duplex alius rationalium creaturarum mutationis modus continetur pro duplici qualitatis genere, quæ in solis illis reperitur: nempe intellectus, seu scientiæ, & amoris, seu affectus voluntatis. Vt si non sciat, quod antea ignorabat, vel putabat falsum, vel velit nunc, quod antea non volebat, vel volebat atque auerfabatur. His omnibus modis an Deus mutari queat inquiri potest: & primo modo quo ad esse, siue existentiam suam (quam impropiam mutationem diximus: quia subiectum, quod ex non esse ad esse, vel ex esse ad non esse transire nullum est) contabit ex Dei æternitate d. 5. immutabilem esse Deum. Secundo autem modo mutationis esse incapax ex eius immanetate parebit. De tertio autem modo specialiter est disputatio præfens, in qua de accidentibus non vitalibus, & irrationalibus vix vlla est adhuc apparens difficultas. Cum ex Dei simplicitate (de qua d. 1) nullum ex iis accidentibus physicè inesse, nec denuo aduenire clarebit. Quare de scientia, & amore, vel affectu voluntatis, in quibus aliqua saltem difficultatis vmbra esse potest: tota erit disputationis præfentis difficultas.

2. Vortius apud Becanum 1. p. cap. 7. n. 1. Deum mu-

tabilem esse quoad amorem, & affectus voluntatis: blasphemauit. Ita enim aiebat pag. 65. *Deum quodam in tempore re ipsa vult, quæ ante n. luit.* Et cap. 112. *Voluntas Dei est principium cuiusdam mutabilitatis in Deo: inferius. Non satis igitur circumspectè loquuntur, qui Deum vt essentiam, sic etiam voluntate prorsus immutabilem esse affirmant.* Nec dubito hæreticum hunc scientiam etiam mutabilem esse censuisse, in qua grauior proculdubio est difficultas satis obuia, quam cert. 2. expendemus, vbi accuratissimos, Catholicissimosque Recentiores ei succumbere, atque animum ad solutionem despondere videbimus, & ad tutissimum fidei de immutabilitate Dei asylum se recipere, quare Vortium, qui fidem minoris, quam leue quoduis difficultatis spectrum, semper facit in eo etiam errasse merito iudicamus: ni forte ipse ignorantia, vulgaris adhuc, atque à Deo peruia difficultas non occurrat: quidquid enim Vortius homo non errauit, infirmitas suæ debet, non iudicio.

3. In hunc eundem Vortij errorem Catholicis quidam Magister prolapsus visus nonnullis nuper fuit Toleti, dum consequentiæ ergo: Deum in tempore plura, imò & omnia decernere falsus est. Cum enim libera Dei decreta extrinseco effectu contitui, complerique doceret, qui quidem tempore, ac non ex æternitate adest, decretum ex æternitate Dei non adesse absolute, & adequate, sed absolute in tempore incipere, consequens omnino ipsi videbatur. Qua de re apud Toletanum S. Inquisitionis tribunal delatus fuit, quasi Dei immutabilitatem negare. Eandem doctrinam circa desitionem diuinorum decretorum tenuisse videtur Gaspar Hurtado 1. p. tract. 3. d. dif. 5. ex eodem principio de constitutione diuinorum decretorum per aliquid extrinsecum: Docet enim ibi decretum de existentia rei, quæ perijt v.g. Adami, eo transacto, atque è viuis sublato, cessare, neque adhuc persistere, quod æque Dei immutabilitati videtur officere.

4. Cæterum Catholicis hi Doctores nusquam Dei immutabilitatem physicam negare in animo habuerunt: cum id totum, quod Deo intrinsecum in decreto est, ex æternitate fuisse, ac per totam æternitatem fore expresse fateantur: solumque deficere extrinsecum creatum, quo intrinsecus Dei affectus in decretum completur: quod non est Deo intrinsecum aliquid, vel tempore aduenire, vel aliquando deesse, quod solum ei immutabilitatem aboleret. Nam extrinsecus aliquid in tempore Deo aduenire, quod postea ipsi extrinsecus deficiat certissimum, imò prorsus catholicum est, ex mysterio Incarnationis, mundiue creatione, quæ Fide sunt certa. Nihilominus decreta diuina in tempore incipere, ac tempore tandem deesse absolute dissonè, & dicitur, & auditur. Cum enim velle, ac voluntate decernere denominationes vitales sint: proindeque intrinsecæ volenti ac decernenti, vt pote immanentes, Dei mutabilitatem sonant: cum fatendum absolute sit antecedenti ad tempus; in quo effectus signi, æternitate Deum non decreuisse, aut voluisse, quod in tempore absolute voluit, atque transacto effectu non velle per æternitatem succedentem, quod aliquando voluit: ac proinde à non volente aliquando, seu negatione volitionis ad volitionem, & è contra à volitione, & volente aliquando, ad eius negationem, & non volentem videtur absolute transire: quod mutationem intrinsecam sonat vt dixi, atque absolute cum Vortij blasphemiam. Id quod me ita ab ea deterret, vt ob id solum incommodum à constitutione decretorum Dei per extrinsecum creatum concingens deficere, etsi nullum aliud incommodum, vel fundamentum haberem.

CERTAMEN II.

Dei Immutabilitas, ex fide, & ratione est.

P Robatur. 1. ad Timot. 1. *Regi sæculorum immortalis.* & cap. 6. *Qui solus habet immortalitatem:* nomine autem immortalitatis, omnimoda Dei immutabilitas